

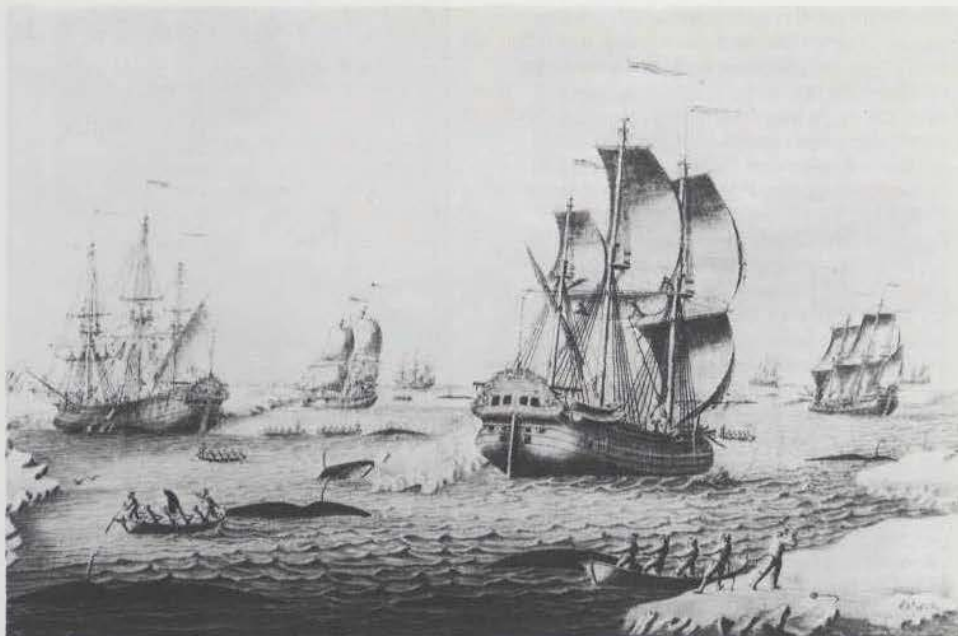
Belangrijke aanwinsten

Dia-collectie Marker dracht

Pater Roemelé, die kort geleden te Amsterdam zijn negentigste verjaardag vierde, heeft een belangrijke schenking gedaan aan het museum. Gedurende een reeks van jaren na zijn terugkeer van het missiewerk in Afrika heeft de heer Roemelé grote belangstelling gehad voor het eiland Marken en zijn bewoners. Deze belangstelling is uitgekristalliseerd in een lijvig manuscript over het eiland, waarin velerlei facetten die hij heeft bestudeerd zijn beschreven.

Tevens heeft de heer Roemelé zijn gehele collectie kleurendia's en foto's van Marken aan het museum geschonken. Het betreft heel veel opnamen die niet meer te maken zouden zijn en die gezamenlijk een schat aan informatie bevatten over de klederdrachten op het eiland en over huizen en buurten, werk en leven op Marken.

Er wordt vanwege het museum gezocht naar mogelijkheden om het manuscript van de heer Roemelé uit te geven. Indien dit gelukt in enigerlei vorm, dan zullen de lezers van onze nieuwsbrieven dat zeker vernemen. In de eerste plaats echter willen wij nu onze bijzondere dank betuigen voor het waardevolle documentatiemateriaal dat het museum van de heer Roemelé mocht verwerven.

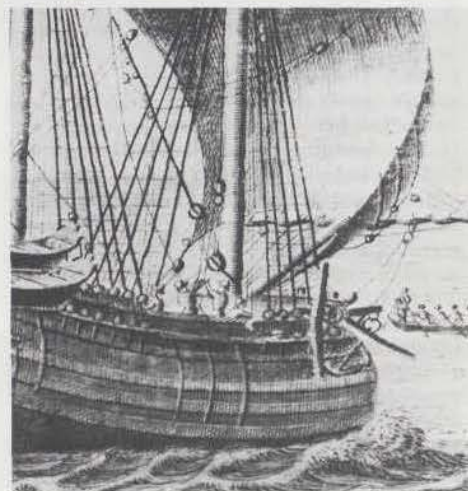
Een penschilderij van R. van Salm

Het museum kon met medewerking van 'de Vrienden' dit voorjaar een belangrijke aanwinst verwerven: een penschilderij van Reynier van Salm. Het is de uitbeelding van de walvisvaart, met een aantal schepen voor walvisjacht. Er zijn diverse baleinwalvissen op het schilderij te zien, vermoedelijk Groenlandse walvissen of Noordkapers en er liggen tussen het ijs bovendien een aantal bemande sloepen.

Het stuk is uitgevoerd in de techniek van de penschilderijen. H. P. Baard heeft deze techniek, die dikwijls door de Van de Velde's, de beroemde zeeschilders uit de 17de eeuw, werd toegepast, beschreven in de Paletserie (1942). Hij zegt daarbij dat Van de Velde de Oude de wereld zag door een 'grafisch oog'. De naam die wel aan deze techniek wordt gegeven (grisaille), is onjuist. Het woord penschilderij geeft de toegepaste techniek juist weer. Er wordt daarbij met de pen op een geplamuurd of met olieverf voorbereid doek of paneel getekend ('met de penne curryeus geteickent' schrijft Van de Velde zelf). Onze nu verworven walvisjacht is op paneel op een ijszeegrijs fond heel fijn met oost-indische inkt getekend, inderdaad een grafische waarneming.

Van deze Reynier van Salm vinden wij in E. Benezit: Dictionnaire des Peintres, Sculpteurs, Dessinateurs et Graveurs, dat hij als Marineschilder in Amsterdam gewerkt heeft in 1688, maar dit slaat mogelijk op A. van (de) Salm wonende te Delfshaven 1686 en overleden aldaar 1720. In de catalogus van de tentoonstelling 'Oog in 't Zeil' (in het Singermuseum te Laren in 1972) staat onder no. 94 nog een schilderij van R. van Salm, aanwezig in het Nederlands Historisch Scheepvaartmuseum te Amsterdam. Volgens de vermelding leefde hij van 1688 tot 1765.

Er bevinden zich in de musea te Meiningen en Rotterdam werken van hem. Uit navraag bleek mij dat Rotterdam in het Historisch Museum een drietal schilderijen heeft, waarvan twee van Abraham van Salm en vermoedelijk één van Reynier van Salm, alle drie in de bedoelde techniek als boven beschreven, uitgevoerd. Deze jongste aanwinst vraagt uitvoeriger studie, waaraan de komende maanden zal worden gewerkt.

Een foto-negatieven archief

Mevrouw Kuiper-Seel te Hoogwoud had het negatievenmateriaal van haar overleden echtgenoot — de heer Joh. Kuiper — die beroeps-persfotograaf was zorgvuldig bewaard. Toen het Zuiderzeemuseum belangstelling toonde voor aankoop van deze gehele hoeveelheid fotomateriaal was mevrouw Kuiper tot verkoop bereid. Het bleek interessant fotomateriaal te zijn, enkele duizenden negatieven omvattend, die grotendeels waren genummerd, geregistreerd en beschreven.

Er is uiteraard van alles bij: voor het merendeel opgenomen in Noord-Holland. Veel van de opnamen hebben agrarische activiteiten tot onderwerp. Ook de droogmaking en het in cultuur brengen van de Wieringermeer komen op vele foto's aan de orde. De tuinderij, de veehouderij en de akkerbouw zijn in allerlei facetten vertegenwoordigd. Voorbeeld? Teelt van bloembollen, waspeen, witlof, vlas, veekeuringen, beroemd melkvee, schapenteelt, hooivervoer per veldschuit en vervoer van vee in de vaarpolder. Er is zoveel variatie aan onderwerpen, die zo zeer karakteristiek zijn voor Noord-Holland en Friesland, dat wij deze negatieven als een heel belangrijke aanwinst voor het museum mogen beschouwen. Vele opnamen die reeds

Rekenfoutje

In de nieuwsbrief van het Zuiderzeemuseum, die in april verscheen, stond onder het kopje 'Het Peperhuis nieuwe stijl': 'Na een dertienjarig bestaan van het Peperhuis...'. Maar op de achterpagina kon de oplettende lezer vernemen dat het eerste Peperhuis in september 1952 verscheen. Drie en twintig jaar dus. Er is in die tien jaren heus veel gebeurd en het is dus de moeite om ze erbij op te tellen!

vele jaren geleden zijn genomen, zouden thans niet meer gemaakt kunnen worden, omdat er intussen zoveel grote veranderingen hebben plaats gevonden.

Het museum is mevrouw Kuiper-Seel erg erkentelijk dat wij deze aankoop konden doen. En mevrouw Kuiper vond dat zij nu ook maar lid van de Vrienden moest worden. Welkom natuurlijk!!

Tekeningen Koehool

In het Peperhuis dat in december 1975 uitkwam en dat geheel was gewijd aan het pandje Koehool, waren een drietal tekeningen opgenomen van Joh. Mulders uit Noordwolde. De schilder was toen zo bereidwillig die tekeningen om niet voor opnemen in het Koehoolnummer beschikbaar te stellen. Thans hebben wij een zestal van deze conté-tekeningen, waaronder één met kleur, kunnen aankopen ten behoeve van de museumcollectie. De museumdirectie is daar bijzonder gelukkig mee. De toestand bij Koehool aan de Zeedijk is geheel veranderd door de dijkverzwaring en de bijzonder raak en sfeervol getekende schetsen van de schilder vormen een laatste herinnering aan dit zo bijzondere gebied in Barradeel: een stuk Waddenzee-geschiedenis op een treffende manier weergegeven.

Zilver met Enkhuizer keur

Een kleine, maar fijne aanwinst verwierf het Zuiderzeemuseum door de aankoop op een Londense veiling van twee prachtige, zware gembervorkjes van zilver. Zij dragen een Enkhuizer keur en dat was vooral de reden tot aankoop. Zij zijn beide gelijk en behoren zeker bij elkaar. De handgreepjes worden gevormd door een cherubijnfiguurtje met een bokaal in de rechter hand. Het hoofd is gedekt met een bladerkrans.

